

Galnebær

Atropa bella-donna

En flerårig plante på omkring en meter. Sjælden i Danmark, men træffes undertiden langs skrænter og under krat og på udyrkede arealer. Sandsynligvis fordi, den er smuttet ud af en apotekerhave.

Blomstrer i juli, med violette klokkeformede blomster. Frugten er et sort glinsende bær.

Den bærer navn efter dødsrigets gudinde Atropos, hvilket antyder, at den er super giftig. Tilnavnet 'belladonna' (smuk kvinde) knytter den til kulten omkring jomfru Maria. Både blade og bær er giftige.

Sammen med sine slægtninge i natskyggefamilien, bulmeurt og pigæble, har den været brugt i heksedrikke, hvor forgiftning fremkaldte hallucinationer og drømmesyn.

Visse rygter tyder på at kriminel brug af planten retfærdiggjorde fornemme folks brug af 'mundskænke', hvis opgave det var, at smage på maden og sikre, at ingen havde set deres snit til at forgifte den.

Kendes først som lægeplante fra omkring 1700 tallet, hvor et ekstrakt af de tørrede blade, nedsætter produktionen af sved, øger hjerterfunktionen og dæmper smerter i maven og urinvejene.

Giften i planten 'atropin', er et meget kraftigt alkaloid, der stadig bruges af øjenlæger til at udvide pupillen, samt i meget små doser som modgift i tilfælde af forgiftning af blåsyre eller morfin.

Middelalderhaven fakta:

Galnebær eller belladonna findes især ved historiske bygninger og dyrket i historiske haver. Den er sjælden.

Tema 8a: Lægeplanter